

REGELŐ.

Pesten csötörtökön october 19^{kén} 1837.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Félévi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

A' keresztanya.

(Novella. BAWR asszony után.)

A' régi St. Germain des Prés-i templom keresztelődénye mellett mély elmerüléssel beszélt Durand apát 's egy agg orvos, alig vevén észre, hogy szinte maguk maradtak a' tisztes hajlékban. Vacsernye végén egymás után távoztak az ájtatos polgárnők, derék apátjokat tisztelettel köszöntve.

„A' gyermek gyenge, apát ur! — mormogá Laroche orvos — igen gyenge, 's egyedüli kíváнатom, hogy még ma megkeresztelje!”

„Mind jó, mind helyes: de így ez úttal keresztanyát is hozhatott volna!” — mond a' lelkész; 's amaz hévvel viszonzá, egy gyermekre, ki szembetűnő ügyetlenséggel tartá a' keresztelendő, mutatva: „Im unokám lehet keresztapa, 's véleményem szerint keresztanyának kérjük-meg, kit elsőbben látunk.”

A' körülnéző apát csak két személyt látott már a' templomban, egy csinos öltözetű polgárnőt, a' gyóntatószék előtt térdeplőt, más részről egy vén rongyos anyókat, ki közönségesen a' szent hajlék lépcsőin szokott kéregetni, 's ennek végénél az oltár számolyánál imádkozni. Az apát először a' polgárnőt szöllítá-meg, a' kérésre „nem” mel felelőt. — „Mármost hacsak a' vén anyót meg nem szöllítjük, ki itt koldulni szokott — mond a' lelkész — mást nem tudok; ezzel pedig tán unokája” —

„Az semmi akadály — felelé Laroche — csak meg legyen keresztelve, 's én hamar betegemhez mehessek; az Isten előtt egyformák vagyunk.”

Az orvosnak sürgetős dolga lehetett, mert a' koldus-asszonyt azonnal meg is szöllítá, öt frankot ígérvén neki, ha a' gyermeknek keresztanyja akar lenni. Az öreg megegyezett, 's a' pénzt zsebébe eresztve erős hittel fogadá, hogy a' gyermekért minden reggel imádkozni fog. A' kereszttségnek komoly szivrázó ünnepélyessége megindítja a' legérzékletlenebb keblet is, legyen az ifjú, vagy agg: így, a' kol-

dusnő keble is, midőn kised keresztleányát karján tartá, leirhatlan érzésnek lakja lön; mélyen megindulva tekintte a' mosolygó ártatlanra, rebegve: „ég áldjon-meg, kedves gyermek!”

Madelon most tán legelőször érzé a' jó tettnek boldogító malasztját szívében fellobbtanni; — és midőn unokájával az orvos az ujan keresztelt Magdolna Josephinát a' templomból elvitte, milly érzéstelte kebellet bicegett az agg Madelon utánok, míg Laroche ur lakában szeme elől eltűntek. Hála a' város-negyed kofáinak, Madelon csak hamar megtudá, hogy keresztleánya a' Vaurigard-úton egy dajkához adatott. Hol született a' lény, nem tudá; de kiolthatlan vágy égett keblében a' titkot felfedezni; 's minthogy Madelon gyermekségtől kezdve utszán tanyázott, könnyű volt magát Laroche orvos urnak házkapuja ellenében megfészkelni; mert éppen nem kétkedett azon, hogy kis keresztleányának anyját előbb utóbb meglátandja. Nem is csalódott. — Egy nyári alkony szürkületén Laroche ur karján látott ennek lakából egy csinos nőszemélyt kilépni, kit az orvos ur utszaszegletig kísértvén, azontul maga ment egy alacsony házig, mellynek kapuján zörgetett, 's ez megnyilván, hirtelen be is ment.

E' pillanattól kezdve az agg koldusnő hallgatásától függött egy nyomor 's bánatnak szentelt élet titka, ki szerencsére, nem kívánta komaasszonya jó hírnevét rágalmazni, sőt a' csinos Roussel Ilona ére nyességét még egekig magasztalá, mivel szobáját, ha csak divátarusnéhoz nem kénytetett menni, vagy vásárnapokon templomba nem meat, soha el nem hagyá. De Madelon anyó részvéte még inkább növekedék, midőn másfél év óta egy bámulatos szép kis leánykát pillanta-meg Ilona ablakában, kit a' varróné messze lakó testvére gyermekének vallott, 's azért vevé magához, hogy a' családon ez által is segítsen. Hogy a' kis bájló lény Josephina legyen, Madelon sem tudta tökéletesen: de kimondhatlan vonzalmat érezvén iránta, 's így a' valóságot csak hamar kezdé sejtteni. Soha éltében még senki iránt keblének vonzalmát nem érzé, az emberiséghez eddigelé semmi láncz nem kapcsolá; 's most azon gondolat hullámozott keblében, hogy a' keresztség őt keresztleányához szent kötéssel lánczolá, 's ugy is kellett lenni; különben mi indíthatta volna az agg anyót esztendőken át érákig Ilona ablaka előtt ülni, 's annyira örvideni, ha Josephina fejét megpillanthatta?

Alig lépett Josephina hatodik évebe, már Roussel kisasszony minden reggel az utszára küldé tejet venni. Madelon mindig talált módot vele összejönni, 's vagy kétszer a' gyermekre mosolygott; de ez, redős arcjától megrettenve elszaladt. Más alkalommal alamizsnát kért tőle mint más gyermektől, 's Josephina ezt felelé: „Nincs nálam pénz, édes anyókám! de ha holnap eljössz, bizonyosan hozok egy

sou-t!“ — Szavát is tartá, 's Madelon egy sou-t kapott, ki most igazán tiszta szívből imádkozá-le ég áldását az adónéra, 's könnyű szemekkel nézvé utána, mintegy lelkesedve fogadá-fel, hogy e' sou-t keresztleánya javára elteendi. Ki eltudja képzelni, hogy koldusnának minő kincs egy sou, lehet fogalma Madelon hasonlíthatlan nagylelkűsége 's gyöngédsége felől. Ezután egy virágárusnéhoz ment, 's kérdé: „mellyik bokrétának ára egy sou?“ Ez egy ibolya-nyalábra mutatott.

„Inkább szerettem volna egy rózsát!“

„Hogy is ne? — minden szál rózsá 4 sou.“

„Boldogságos anyám! hol vennék én szegény asszony négy sou-t? Aztán ezen ibolya alig van két szál! Tudja mit Baudoin asszony, ajándékozza nekem e' bokrétát?“

„No lássa csak az ember! Már mire neked agg lélek a' bokrétát? Tán menyekzőre készülsz?“

„Azt nem, hanem valakinek virággal akarok tisztelkedni, bár reggelimet kelljen is rá költeni. Rózsát nem vehetek, adjon hát Baudoin asszony, mit egy sou-ért adhat!“ — sohajta Madelon, 's négy liardot (fillért) vont elő.

„Tartsd-meg pénzedet, anyó! végy egy rózsát, 's imádkozz érttem egy miatyánkot.“

„O szívesen, huszat is“ — kiált öröm-ittasan a' koldusnő, 's a' kis leány után bicsegett.

„Im egy rózsá, kis babácskám! úgy-e, megcsókolsz érette?“

„Megcsókolni? — mond a' kis leány mosolygva, 's a' rózsá után nyult. — Megcsókolni? — Nem, azt nem! de te teheted!“ — Alig lebbentek-ki e' szók, örömeben magán kívül nyomá fonnyadt ajkait az agg Madelon Josephina rózsá-hab-szájára.

Igy köttetett a' koldusnő 's keresztleánya között ismeretség, melly napról napra növekedék, 's a' kis leány annyira megszoká agg barátnéjával reggelenként találkozni, hogy, más nap, ha esetleg néha Madelon elmaradt, annak okáról tudakozódék. — Ambár rövid ideig tartának a' beszélgetések, lassanként még is kitanult Madelon anyó sok apró körülményt, melly gyöngédségét még főbb polezra emelé. Így tudá-meg Josephinától, hogy nénje (mint Roussel Ilonát nevezé) nem engedi őt iskolába járni, hanem házhoz járat tanító-nét, ki számvetésre, írás 's olvasásra tanítja. Többi közt szomszéd-néról is tön említést, kihez nénje küldi, ha városba vagy templomba megy, — 's a' gyermeknek szavaiból átlátá, hogy Roussel Ilona csendes magába, vonult életet él.

„Nem megy veled néha nénéd-sétálni?“ kérdé egykor a' koldusnő.

„O nem!“ — volt a' felelet.

„Nyilván egész nap dolgozik?”

„Igen! szüntelen.”

„Hát vasárnapokon mit mivel?”

„Imádkozik, 's én is vele; azután misére és vecsernyére megy.”

„De mért nem visz téged is magával?”

„Nem tudom; azt mondja, két hónap múlva töltöm-be hatodik évemet, 's akkor elvisz. Ah alig várom, hogy legalább egyszer ki-mehessek hetenként!”

„És soha sem látogat-meg valaki?”

„Egy lélek sem! De még is, egyszer egy fekete öltözetű férj-fiú jött hozzánk, kit a' néni apátnak szóllított! ah, szegény néni akkor nagyon beteg volt; soká, soká beteg volt!”

Illyesmit szívesen hallgatott Madelon, minthogy ő maga is jámbor volt, ámbar csak maga szokása szerint.

Keresztleányával naponként találkozni nélkülözhetlenné vált Madelonnak. A' gyermek hangja őt kéj-mámorba meríté; ártatlan csevegése elandalítá, 's végre ámulat fogá-el annak gyönyör-érzetén, melly kebleinket tölti, ha valaki iránt jó indulattal vagyunk. Hő vágygyal várta a' napot, mellyen Josephina nénjét templomba kísérte, 's ha messziről megpillantá, különben fonyadt arczain az öröm 's boldogság pirossága lángolt. Josephina sem jöhetett 's távozhatt, hogy Madelont biztosan így ne üdvözlötte volna: „Jó napot, Madelon anyó! Isten velünk, Madelon anyó!” — 's e' kevés ige is boldogítá az agg kebelt, annyival inkább, hogy a' deli leányka szépségét mindenki bámulva magasztalá. E' magasztalási pazar Josephinát elrettenté: de annál boldogítóbb érzésekbe ringatá-el az agg kebelt.

Tizedik évét számolhatá Josephina, midőn, Madelon legkínzóbb gyötrelmére megszűnt reggelenként tejért járni. Két három nap mult-el, 's Josephina nem jött. — „Csak beteg ne legyen!” sohajtá Madelon, 's azon erős föltétellel ült Roussel leányszony ablakával szemközt egy szeglet-kőre, hogy előbb innen nem távozend, míg Josephinát nem látja. Dél 's este lön; az idő ismét kiderült, de az ablak még is zárva maradt. Koldusnők agyában mind inkább kavargának a' kínzóbb gondolatok, és szórakozásában tíz személy is elhaladt mellette, kit alamizsnaért meg nem szóllított. Reggeltől fogva egy falat kenyeret, csep vizet nem izelített, 's még sem akart az ablak elől távozni. Vég-re későn este megnyílik az ablak; egy szőke angyalfő megjelen, de csak pillanatra. Azonban Madelon anyó éles szemei megismerték. — „Ő az, ő az — riadá — hála az égnek, nem beteg a' kedves angyal! Most már haza megyek, 's nyugodtan alszom; holnap reggel bizonynyal lejő a' kedves lélek tejért.”

(Folytatása következik)

ÉLETTÖRTENET.

Töredékek Byron lord életéből.

(Vége)

A' fashionable *) társaságoknak egyikén, hol a' híres költő is jelen volt, a' néhai IV-dik György angol király, akkor még korona-örökös, belépett a' terembe. Lord Byron távulacska állott tőle; de megtudván ki legyen, ő k. magassága kamarását küldé hozzá azon kívánsággal, hogy őt bemutatgatni ohajtaná. Ez megtörténvén, miután a' herczeg Childe Harold iránti bámulását igen hízkelkedőleg kijelenté, egy a' költőt annyira elbájló beszélgetésbe ereszkedett, hogy — ha egy történet a' következő napra határozott lever-t **) el nem halasztandotta, Lord Byron udvarhoz ment volna. Nem soká csakugyan egy mellékes befolyás ellenhatott a' királyi dicséret következményének, 's a' költő későbbben elég tiszteletlenül ír, és szól vala ő k. magasságáról.

Politikai pályája igen rövid volt. A' lordok házába maga magát vezeté-be; ülését az oppositioi padokban választá, 's mindössze csak három beszédet tartott. Elsője a' gyarmúvek iránti javalatot pártolá; második a' Catholicusok polgárosítását — 's ez szép bizonysgot tön szónoki tehetségeiről: — harmadika pedig egy a' katonai előjáróságtól illetlenül megsértett, 's csupa önkényből elfogatott panaszlónak kérése mellett mondatott. A' lordok — maga Byron mondja — azt erősíték, hogy módja nem volna számukra elég méltóságos, 's illőbb lenne az alsó házhoz. Mások meg azt állítják, hogy mig szónokolt, körülé gyűltek, 's a' legélénkebb figyelemmel hallgaták: — jele minden esetre annak, hogy érdekelni tudott. Mindig az oppositioival szavazott; de még sem mutatá soha hihetőségét, miképpen bár mellyik résznek is vak pártosává válhatna.

Mondják, több párviadalban is vett volna részt; hogy egyszer Hobhouse barátjával is verekedett légyen; 's hogy más ízben hozzá méltó vágytársával, Moore Tamással, is öszszecsap, ha az Erini ***) Bardnak kihívása ennek rendje szerint kezéhez jutott volna.

Nem lesz tán érdektelen, a' nemes költő magány életének karpitját is egy két pillanatra szétrántani, 's néhány tekintetet annak belsőjébe is vetni. Naplókönyvéből idézendek itt egy pár lapot elő. — Házasságát előző életszaka leend ismeretesebbé ezekből olvasóim előtt

*) Fashionable: divatos, divatszerinti.

**) Lever: itt azon tisztelkedési kört teszi, mellyet fejedelmek szoktak udvaraiknál tartani.

***) Erin, ősi neve Irlandiúnak.

a' mellett, hogy egyjárást Byron magános szokásait, élte módját, időöltéseit, négy fal közötti foglalatosságait, fiatal korának tulérett-ségét, 's némelly — különösen a' jelen századnak, számkivetésben elhunyt óriását érdeklő — nem mindennapi gondolatoknak odavetett töredékeit is kimutatandják.

INNEPLÉS.

Therézia-népinnepe Bambergában. A' jó Bamberga nem tetszelgő, mint Paris, melly a' csás minden cselének hiszelekeny egyszerűséggel bódol, minden szívet gyöngéd, kibonyolíthatlan szalaggal körülfon; nem döllyfős blue stöcking, mint Berlin, melly elpuhult theaasztaloknál színetlen, változékony arczczal bámultatja a' gyér elmekernék eltörpült virágait; nem elvirágozott nő, mint Róma, melly elhervadt kecsének omladványait színezve árulja; nem gazdaggá lett, nagyravágyó szatócsnő, mint London, melly egy kényes, magasra vágyó szereusefinak minden fennhéjázó modorjával pórias aljasságot és elavult szokásokat von maga után; nem baronizált hittagadónő, mint Frankfurt, melly fényes estvélyeknél éneklő hangon procentokról beszél. A' jó, kis Bamberga becsületes polgárhölgy, ki egész héten át szorgalmasan dolgozik, vasárnap ő szent képekkel teljes imakönyvével erényesen szentegyházba megy, ez utjában jobbra balra csinos uracsokat kémlel, 's anyja háta megett egy tánczot, sétálást, sőt csókot sem vet-meg. A' jó gyermek soká kuporgat, hogy azon drága, izléses ruhát, melly neki nem illik, másokat majmolva megvegye. Régi öltözetében látatlanul, nem irigyelve 's nem gúnyolva kényelmesen járdalhatja, de hiú törekvésében idegen szabató kötösbe búvik, és látszatni akar, ámbár magának 's másoknak is terhére van. Szegény gyermek! a' náladnál nagyobbak nem látják törekvéseidet, vagy látva kigúnyolják; és valld-meg, érdemes-e illy bajok után a' hozzád hasonlók kegyét eljásztani?

De mi oka, hogy e' csendes, békes város, melly házi élte csendes köréből különben csak ünnep, bucsú, vásár, és király születése napja alkalmával lép élenkebb zaj közé, ma öröm rivalgásoktól harsog? Kérdezze ön ama vastag sörenyű delczeg ménen haladó csörgő sarkantyús 's iszonyú bajúszos katonatisztet; kérdezze ön ama kis rongyos nadrágú 's kabátatlan kertész fiút, ki színlott panaszaival az úton koldul; kérdezze a' szorgos hentesnét, ki alacsony deszka-bódéjában, véres kezekkel, kő ténny nélkül húst mér; vagy kérdezze ön ama csinos dámát, ki sógorát megy látogatni — mert itt a' sógoraság 's komaság még tartja jogait — mind ugyan azt felelendik, bámulva fogják kiáltani: „a' népinnepe, a' népinnepe!“

Alig hajnallik még, 's már zajognak az utszákon. Kíváncsilag nyitnak a' dámák ablakot; bámulva áll háza ajtajában a' kézműves; az idegenek tébolyognak, 's az iskolák ezer apró sántát és koboldot szórnak-ki, az utszákon vidám ujjongatással futosókat; a' vörös forgós gonosz poroszlok negéddel fitogtatják hizlalt semmiségöket, a' kövezen számtalan kocsi gördül, melyeknek kényelmes magas üléséről kocsis, 's bakjáról délczeg vadász néz-le büszkén, beljében pedig ékes dámák, finom uracsok 's csinos egyenruhák diszkelnek; a' Noe bárkájához hasonló ócska brunduziumokban öreg urak ülnek kopott nyári kabátban testes életpáruk oldalánál, szemközt ülő leánykájukkal, kiknek a' tömérdek skatulya és dagadó sáwlok felett is kell örköd-

ni. E' népfolyamban mi csak mozoghat, mozog, piperőczek és henyélők, örömmel kapók ez időt mulasztó alkalmatosságon; görbe harmoniátlanul időmult kézművesek, magukat valami színlelt ok alatt munkától elosavarók; beszédes nénék, titkon elillanó hölgyek, a' férjfiú-korra 's pelyhesedő bajuszra sovárgó büszke diákok, elvirágozott, testes matronák, katonák, lazzaronik — és a' többi csürhe nép, mint minden daljátéki hirdetményen olvasható. Ez mind tervet kohol a' rózsás jövőre, sovár kebelrel szívja magába a' jövőndő dolgok gőzét, melyek még konyhában gőzölnek, egymásnak kezét szorítják, egymást üdvözlők, kényelmesen rázzák egymás felé a' zengő sipkákat, mintha e' foglalt városnak nagy népes méhkasa apró Don Quixotok fészkévé változott volna, a' népünnepnek langyos melege által kiköltendővé, mely most szárnyra akar kelni, a' szép világot 's légürét merész repüléssel átszegdelendő. És néhány nap múlva, csüggedt nyomorúságot mutató arccsal találkozunk e' kejmámorban merengő lények, sohajtvá rebegők: „szerencse, hogy már vége van.“

Mű-ipari kiállítás, képesarnok, természeti termékek kabinetja foglaltokodtat minden szemet és lábat. — Oda menni, semmit sem látni, ez a' nagy czél, melyre minden törekszik. Mint szorong, mint öli magát e' jámbornép, hogy egy tütartót megláthasson; a' feszület pedig, melyet a' senkitől nem tanított molnár-inas elefant csontból faragott-ki, senkinek sem tűnik szemebe. A' szegény fiú, minthogy apját 's malmát hosszas időre el nem hagyhatja, valamelly képző intézet oktatásait éldelendni, jelenleg Romába szándékozik. — A' gömböcz idomú fogadósné, hon készített ruhájában, zöld selyem nyakkendője 's iszonyú fejkötőjével, a' természetességig talált mopszot bámulja; míg a' nap-barnított arcú vadász, bő öltönyében 's poros sarúiban, a' szarvasvadászatot, egy szikár testbe szorult fellengő, könyvbuvár lélek pedig az alkonyt 's olasz iskolát magasztalja — a' figyelmesen vizsgáló idegen azt hinné, ezen emberek kereplő nyelveikkel néznek. Azon terem pedig, melyben az élet mummiává 's a' természet miveltiséggé lesz, harsog a' bámulók „fenséges“ — „nézések ama nagy madarat! — Fridrik is szép lépkeket fog“ — 's a' ciceronék egyhangú zajától. (Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLE.

Nyilvános mátká-tál. Az albani nőknek egy szokásuk van, mely sok házassági csalódást meggátol. A' leánykák t. i. valami főveget hordanak, mely egészen ezüst pénzből, parákból 's piasterekből áll, míg hajuk, mely közé hasonlólag pénzek fonvák, hátul hosszú fonadékban foly-le. Ez közönséges szokás, 's a' leányka mátká-tálát mindennek nézetül magával hordozza. — Ha nálunk is feljöne e' szokás, vajmi szorgalmasan vizsgálandná az uracsok szépeink fejeit.

Bűn jutalma. Midőn Napoleon seregei először ütöttek spanyol országra, egy a' határokon lakó Spanyol azon vétkes gondolatra jött; hogy hona ellenségeinek — ha velek jutalma fölött egyességre lephet — helyismerteivel szolgálанд. — E' szándéka fölött az idegenekkel, kiknek nyelvét felülegesen érté, csak hamar értekezett, 's nekik majd mint vezető, majd mint hirt hordó hasznos szolgálatokat tön. — Egy este — feje tele levén derék polgártársai romlására czelző gondolatokkal — visszatér a' francia táborba, hol az őrszem dörgő hangon kiáltott „Nombre“ (szám) szóval fogadá. — Igaz, ma is megmondák neki, mint mindig, a' jelszót, mely ez alkalommal egy szám volt;

de a' gondolatokba merült Spanyol a' „Nombre“ (név) szóra azt hitte, nevével kell felelni, 's ezt tévén, azon pillanatban halálosan találva rogyott-le a' Francziának golyójától, mely a' Nemesist az áruló szíven keresztül vitte.

Angol tulság. Neápolon keresztül visszatérő egyik utazó beszéli, hogy Pompeji kiásásával jelenleg harmincz személy foglalkozik, az az 15 gyermek 's ugyan annyi öszvér; mert egy angol engedelemért esedezett (mit meg is nyert), hogy a' kiásott házak egyikében tizennégy napig lakhassék. Ő azt hajdanszerű izlésben bútorozta; maga, neje, cselédei hajszálnyi pontossággal romailag öltöztek; egész idő alatt csak romai classicusok műveit olvasta, és romai köztársasági polgár módja szerint evett.

Külföldiek előtt hazánk ismerete. — Egy parisi hirlap szerint hazánk egyik legnépesebb városa, Debreczen, kis Ázsiában fekszik. — Hova nem fognak még minket a' jó külföldiek átültetni?

EMLEKMÓNDAS.

A' Magyar.

Mostan, midőn már a' nap is élesebb

Sugárokat hány Hunnia térére,

Mint hogy közelget dél-helyéhez,

Ott lehet a' Magyar, a' hol illik.

Ungvárnémeti TÓTH LÁSZLÓ után.

E l s z á n á s.

Soha sem gyalázat véték megbánása,

Nem késő a' jóra maga elszánása.

MÁTYÁSY után K. H. K. J.

A' szegénység erénnyel lép szövetségbe.

KOTZEBUE után S. KAROLINA.

Elmefuttatások. Társaságok, körök, 's minden, mit nagy világnak nevezünk, sokat hasonlít olly daljátéki mutatványhoz, melyet csak a' pompás diszitmények tesznek tetszövé.

Z. LEOPOLDINA.

Tehetősek a' nőválasztásnál az észet, tehetlenek a' szívet hívják tanácsra. Az ész gazdagságot, a' szív pedig hűséget javasol.

ZÁTOGI.

Szórejtvény.

Csekélyebbet én nálamnál

Bizony alig találhatnál,

Bár mindennek eredete

Valék, 's tőlem jött csak léte.

Hahogy elveszed fejemet,

Szeretem, mint életemet,

Tisztetem, mert ez a' neve,

Ki nékem barátném leve.

S. Karolina.

Előbbi rejtvény: szívárvány.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiaczon alul a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri. utsza 612.